

Hilde Vandermeeren

De toeschouwers

2015

Uitgeverij XL
Zoetermeer

Hoofdstuk 1

De Vlindertuin, 1991

Het zonlicht valt naar binnen door een spleet in de gordijnen en trekt een streep over de donkere vloer. Het is een grens, een richel waarop Lilly en zij moeten lopen zonder te vallen. Want aan de andere kant wonen de monsters.

Lilly loopt vlak voor haar. Voetje voor voetje schuift haar vriendin over de richel. Zelf houdt ze haar armen gespreid en doet haar best om niet te vallen. Met haar gouden haren lijkt Lilly op een prinses uit een sprookjesboek. Soms leest Beth hen daaruit voor. Dan wilde ze dat Beth nooit ophield met vertellen. Beth heeft de mooiste stem die ze ooit heeft gehoord. Warm, zacht en af en toe kraakt hij een beetje, maar dat komt omdat Beth daar al zo lang werkt. Beth houdt voor elk kind een plakboek bij over de leuke dingen die er gebeuren. Verjaardagen, uitstapjes en wanneer de hulpsint langskomt. Ze weet dat hij een hulpsint is want ze is een bijdehand kind – zo noemt Conny haar ook vaak, bijdehand en lastig – bovendien zit zijn baard los. Conny zegt dat de echte Sint geen tijd heeft om naar de kinderen van een tehuis te komen. Ze vindt Conny bijlange niet zo lief als Beth.

Ze zijn nu halverwege de richel. Lilly wankelt.

‘Nog niet vallen,’ zegt ze tegen Lilly.

Anders is het spelletje veel te vroeg voorbij. En dan duurt de zondag eindeloos lang, ook al bakt Beth pannenkoeken om hen te troosten. Lilly en zij zijn de enige kinderen die dit weekend niet naar huis of naar een opvanggezin kunnen. Lilly zat vrijdagavond klaar naast de reuzenplant bij de ingang. Dat had ze zelf gezien. Beth had Lilly’s haar mooi gekamd en twee staartjes gemaakt. Maar Lilly’s ouders kwamen niet. Lilly werd er niet eens boos om. Zij wel. Elke vrijdag geeft ze wel iemand een schop. Volgens Conny kan haar moeder er ook niets aan doen dat ze dood is. Ze kijkt opzij. Er beweegt iemand achter het matte glas van de deur. Het is niet Beth, want zij is in de leefruimte, dat ruikt ze aan de pannenkoeken. Ze heeft honger. Misschien moeten ze toch maar vallen. Ze geeft Lilly een duw.

Met een gil valt de kleine prinses in de afgrond.

‘Help!’ roept Lilly. ‘Help! De monsters komen.’

Zelf springt ze van de richel en rent weg.

‘Je moet me redden!’ zegt Lilly boos.

De eerste pannenkoek is voor mij, denkt ze.

Net voor ze weggaat, ziet ze de deur opengaan, aan de kant waar de monsters wonen.

Later dacht ze vaak aan dat moment terug. Ze wilde dat ze Lilly die dag had gered.

Hoofdstuk 2

Ze wilden bloed zien. Marion hoorde hoe het publiek in de zaal haar naam scandeerde. Ze stond in wedstrijd-kleding te wachten tot de deur openging en iemand haar door een zaal vol rumoer naar de ring zou loodsen. Ze wist dat geen enkele kerel haar onderweg zou aanraken. Dat had ze hun in het verleden duidelijk gemaakt.

Ze gingen nog harder schreeuwen. Marion keek in de spiegel aan de wand en maakte enkele kickboksbewegingen. Haar spiegelbeeld toonde iemand die klaar was voor de strijd. Alles aan haar lichaam stond strak. Haar gelaatsuitdrukking, haar buikspieren en haar donkerbruine haar dat samengebonden was onder haar helm. Ze sloeg haar handschoenen tegen elkaar. De deur ging open, ze hoorde het lawaai en kon hun opwinding voelen. Ze hief haar handschoenen op en liep onder luide aanmoedigingen naar de ring.

Enkele minuten later steeg er opnieuw een gejuich op. Marion zag hoe Dana vanuit de andere kant de zaal binnenkwam, blond en een hoofd kleiner dan zij. Een trainingspartner buiten de ring en een tegenstandster tijdens de wedstrijd. Ze knikten elkaar kort toe.

Even later stonden ze tegenover elkaar met de scheidsrechter tussen hen in. Zijn kale hoofd zonder nek deed Marion aan een stierenkop denken. Hij gaf het teken

om te beginnen. Dana en zij draaiden behoedzaam om elkaar heen, als trage dansers, de handschoenen voor zich uit. Na al die jaren kenden ze elkaars zwakke plekken maar al te goed. Het publiek werd onrustig, ze hadden voor actie betaald en niet voor ballet, had de organisator vooraf gezegd. Ineens hoorde Marion haar naam roepen, het was een frêle meisjesstem. Marion keek opzij.

Een fractie van een seconde slechts, maar het was genoeg voor haar tegenstandster. Marion incasseerde een harde vuiststoot tegen haar linkerschouder. Ze sloeg terug. Het publiek veerde op.

De dansers waren uit de ring verdwenen.

Drie rondes later was de wedstrijd voorbij zonder een knock-out. Marion zag hoe de scheidsrechter eerst met de jury overlegde en daarna tussen Dana en haar in kwam staan. Hij pakte haar linkerhand en stak die met een ruk in de lucht. Er ging een pijnscheut door haar geblesseerde schouder, maar ze gaf geen krimp. Het publiek juichte haar toe. Het deed haar allemaal weinig, net zoals de wedstrijdpremie die ze straks contant uitbetaald zou krijgen. De enige overwinning zat in haar hoofd. Ze had zich aan de regels van het kickboksen gehouden. Ze had haar tegenstandster niet bij de keel gegrepen, noch in de rug gestampt of een kopstoot uitgedeeld. Dat was ooit anders geweest. Als ze

zich binnen de ring kon beheersen, moest het daarbuiten ook lukken.

Na een gesprek met de organisator liep Marion door naar Dana's kleedkamer. Zonder te kloppen ging ze naar binnen. Dana hield geschrokken haar handen voor haar borsten. Haar haar was nat.

'Hoe haal je het in je hoofd om Chavi mee te brengen?' begon Marion. 'Zo'n wedstrijd is toch niets voor een kind van twaalf.'

'Chavi is geen kind meer, Marion.'

Dana pakte een handdoek en begon zich af te drogen.

'Zoals je wilt,' zei Marion en ze draaide zich om.

'Wacht even,' hoorde ze Dana zeggen.

Marion bleef staan terwijl haar hand op de deurkruk rustte. Dana had intussen een T-shirt aangetrokken, ze stond voor de spiegel en probeerde zonder borstel haar korte kapsel in model te krijgen.

'Er is iets wat je voor me kunt doen,' zei Dana. 'Ik wilde je het liever niet via de telefoon vragen. Maandag begint het nieuwe schooljaar, Chavi gaat naar het internaat van het Schillergymnasium.'

Marion liet de deurkruk los en ving Dana's blik in de spiegel.

'Je wilde haar toch niet op het internaat?' zei Marion.

Dana leek te schrikken van haar felle reactie.

'Ik kon niet anders, ik krijg het allemaal niet meer gecombineerd, mijn werk en de zorg voor Chavi. Ze

maakt er niet echt een probleem van, daar gaat het nu niet over.'

'Waarover dan wel?'

Dana schraapte haar keel.

'Chavi moet elke maandagochtend gebracht en elke vrijdagmiddag opgehaald worden.'

'Dat wist je toch van tevoren?'

'Op 1 september ga ik voor twee weken op zakenreis naar Japan. Er zijn plannen om daar een extra kantoor op te starten.'

'Moet je daar echt heen?'

Dana knikte.

'Het is van groot belang voor ons bedrijf. Die afspraken liggen al een hele tijd vast, ik kan ze onmogelijk afzeggen of een ondergeschikte in mijn plaats sturen. Dat zouden ze als een belediging opvatten.'

Dana ging dichterbij Marion staan.

'Het was de bedoeling dat Eliane, mijn directiesecretaresse, Chavi naar school zou brengen en ophalen,' zei Dana. 'En dat Chavi twee weekends bij Eliane zou blijven.'

'Waarom gaat dat niet door?'

'Eliane is met ziekteverlof, overspannen.'

'Waarom kan je zus niet bijspringen?' vroeg Marion.

'We hebben ruzie gekregen tijdens de verdeling van mama's erfenis.'

Er viel een stilte.

‘Ik weet wat je me wilt vragen,’ zei Marion. ‘Maar ik betwijfel of Chavi dat wel wil. Ze zegt nooit veel tegen mij.’
‘Zo is ze tegenover anderen ook.’

‘Ik ben niet goed met kinderen.’

‘Je hebt toch een poos op een school gewerkt?’

Marion zweeg. Ze had Dana nooit verteld wat er zes jaar geleden in het Sint-Gemma-Instituut was gebeurd.

‘Het werk als opvoedster ligt me niet echt,’ zei Marion.

‘Ik heb me niet voor niets omgeschoold tot freelance webdesigner.’

Voor Dana kon reageren, ging de deur open. De deurkruk raakte een van de blauwe plekken die Marion aan de wedstrijd had overgehouden. Marion begroette Chavi met een grimas. Chavi liep naar een stoel en diepte haar mobieltje op. Marion keek naar Chavi. Het meisje glimlachte terwijl ze een bericht las. Met haar ravenzwarte haar, donkere ogen en haar getinte huidskleur was ze altijd een mooi kind geweest. Later zou ze vast een mooie vrouw worden. Marion vroeg zich af of Chavi zich ervan bewust was dat mensen vaak naar haar keken.

Chavi streek een haarlok achter haar oren. Ze lijkt niet op haar moeder, bedacht Marion, ze lijkt op haar Egyptische vader, een zakenman die Dana vergat te vertellen dat hij in zijn vaderland al een gezin had. Dana boog zich naar Marion toe en ging op fluistertoon verder.

‘Ze ruimt zelf haar kamer op.’

‘Je doet alsof ik al toegezegd heb.’

‘Twee weekends maar.’

Marion keek Dana aan.

Ze hoorde weer wat de psychologe tegen haar had gezegd na het laatste voorval in het Sint-Gemma-Instituut.

Niet geschikt voor dit werk.

‘Je vindt vast leuker gezelschap voor Chavi dan ik,’ zei Marion.

Dana zweeg en draaide zich toen om. Marion knikte naar Chavi en verliet de kleedkamer.

Na een korte douche liep Marion even later met haar schoudertas terug de zaal in. De volgende wedstrijd was bezig, ze zag dat Dana in gesprek was met een vrouw uit het publiek. Uit de zaal steeg een gejoel op. Marion draaide zich om. De scheidsrechter had een van de kickboksers een strafpunt gegeven. Haar supporters waren het daar duidelijk niet mee eens. Vlak bij de ring stond Chavi toe te kijken. Rondom haar begonnen mensen tegen elkaar te schreeuwen en met hun vuisten te zwaaien. Chavi probeerde zich staande te houden terwijl er overal werd getrokken en geduwd. Marion liep de zaal uit zonder om te kijken.

Hoofdstuk 3

Marleen Vandeweghe zat op de voorlaatste rij in de studiezaal waar de personeelsvergadering elk moment kon beginnen. Beide stoelen naast haar waren leeg. Ze keek om zich heen en bedacht dat ze zich oud voelde. Oud en uitgeblust. Misschien kwam het door het stel jonge leerkrachten dat net was binnengewaaide als een frisse bries in dit lokaal dat vast de hele zomer lang dicht was gebleven. Ze keek naar de lerarentas aan haar voeten, de hoeken waren afgesleten en er zaten krassen op het leer. Voor haar zat een nieuweling met zwart haar en een montuurloze bril. Hij had zich zojuist aan haar voorgesteld. Jasper Stevens. Hij lispelde een beetje en aan zijn colbert te zien had hij last van roos.

Hij zou het moeilijk krijgen.

Ze keek naar het blad in haar handen. Stevens zou dit jaar Frans geven in 602, de klas waarvan zij klassenleraar was en die ze Nederlands gaf. Een groep waar niemand dit jaar met plezier naartoe zou gaan, de kwelduivels uit het vijfde jaar waren jammer genoeg niet allemaal van school weggestuurd. Ze zag hoe directeur Erwin Muyters op het podium achter de microfoon plaatsnam. Hij zat netjes in het pak, zijn dunne haar naar voren gekamd om te verbergen dat hij even kaal zou worden als zijn vader. Ze had Muyters senior nog